

De nieuwe Spelling

Inhoud

In dit seminar hoort u welke spellingregels er veranderen, en waarom daar zo veel commotie over is. Wij tonen u een ruime hoeveelheid hulpmiddelen en trucs. Zodat u er na één seminar klaar voor bent, voor *de nieuwe spelling*.

1.	De nieuwe spelling, zucht	3
2.	Maar eerst, een dictee	4
3.	En zo is het gekomen	5
4.	Wie is er aan de nieuwe spelling gehouden?	7
5.	De belangrijkste veranderingen	8
5.1	Afschaffen voorkeurspelling	9
5.2	De tussenklank <i>E(N)</i>	11
5.3	De tussenklank <i>S</i>	17
5.4	Van trema naar streepje	19
5.5	Van aardrijkskundige namen afgeleide bijvoeglijke naamwoorden	21
5.6	Stille veranderingen	22
6.	De commotie	25
6.1	De kwaliteit van het "Groene boekje"	26
6.2	Het "Groene boekje" versus "De Nieuwe Spellinggids"	28
7.	De hulpmiddelen	30
7.1	Geen goede koop	31
7.2	Wel een goede koop	35
8.	Verschillen tussen het Groene boekje en De Nieuwe Spellinggids	44
9.	Volledige inhoudsopgave	51

1. De nieuwe spelling, zucht

Het is bijna onmogelijk je niets van *de nieuwe spelling* aan te trekken. Sla een krant open en er staat een -meestal kritisch- artikel over *de nieuwe spelling* in. Zet de TV aan en je zapt al snel in een verhitte discussie over *de nieuwe spelling*. Laat bij de koffieautomaat de kreet *nieuwe spelling* vallen en de verzamelde collega's vergasten je op een hoorcollege van een half uur.

Van ambtenaren en docenten wordt eenvoudigweg verwacht dat ze vanaf 1 augustus 1996 volgens de nieuwe spelling spellen.

In dit seminar hoort u welke spellingregels er veranderen, en waarom daar zo veel commotie over is. Wij tonen u een ruime hoeveelheid hulpmiddelen en trucs. Zodat u er na één seminar klaar voor bent, voor *de nieuwe spelling*.

2. Maar eerst, een dictee

Maakt u zich geen zorgen, in de loop van dit seminar komt u alle goede antwoorden tegen. Iedere alinea van dit dictee zit vooral vol met één spelprobleem. Bij de bespreking van het probleem vindt u de juiste spelling.

Nu de heren *?inisters* ons *beleid?produ?t* zo willig *a??orderen*, kunnen wij dit door ons bereikte *a??oord* vieren door *ons?zelf* op een *?ro?et* te *tra?teren*.

Teun klom snel in de *eike?oom*, hoewel hij *hoogte?vrees* had. *Goede?middag* sprak hij vandaar tegen de passerende *boere?dochter*. Zeg maar gerust *goede?avond*, antwoordde zij gevat. Wat eten jullie straks? *Rode?kool*, en *rijste?brij* toe, stamelde Teun.

Een agent draagt een *agente?broek*, maar een agente draagt een *agente?rokje*.

Op *?oninginne?dag* aten wij *?oninginne?soep*, dat is een soort *kippe?soep* met doperwtjes, in de *zonne?schijn*.

Hoewel de scheidsrechter *steke?blind* leek, was de wedstrijd *reuze?leuk*, want *?olland* speelde een *bere?goede* pot. Joop nam het *leeuwe?deel* van de doelpunten voor zijn rekening.

Het meisje met de *hane?kam* stak een *paarde?bloem* in de geblondeerde *paarde?staart* van haar vriend.

De arts hield *rugge?spraak* met zijn collega over de *rugge?prik* voor de man met de gebroken *kinne?bak*.

De *bolle?boos* met de *bakke?baarden* werd de *bruide?gom* van de *tutte?bel* met de *spille?benen*.

De agent onderbrak hun *liefde?scene* in de *dorp?straat* met een beroep op de Wet *geluid?hinder*, omdat er verscheidene klachten over *geluid?overlast* binnengekomen waren.

Zij keek *po?tisch* de *twee?ntwintig zee?eenden* na, die *zo?even* de *begroei?ng* voorbijzwommen. Hij las *ge?rgerd* het commentaar op de *financi?le* ontwikkelingen in de *bio?industrie*.

Spreekt zij een *Zuid?ederlands* of een *Middel?ederlands* dialect? Geen idee, het lijkt wel *Zuid?frikaans*.

De jongedame die ik als *loge?* had, bleek *g?nant* genoeg een *employe?* van Wim te zijn, die direct een ontkennend *communiqu?* over dit *d?bacl?* deed uitgaan, en een *sc?ne* over dit *?ch?c* maakte.

3. En zo is het gekomen

Hoe is *de nieuwe spelling* totstandgekomen? En waarom, voldeed de oude soms niet meer?

Tijdsbalk Spellingregels

1804	<p>Eerste spellingregeling, de spelling Siegenbeek en Weiland</p> <p>Kritiek hierop van onder andere De Vries en Te Winkel, die meenden dat deze spelling aanleiding gaf</p> <p><i>“tot een onophoudelijk weifelen en wankelen, even onaangenaam en hinderlijk in de practijk, als schadelijk voor den waarachtigen bloei der taal, wier welbegrepen belang in de eerste plaats eene ordelijke regelmaat en vastheid van spelling vereischt.”¹</i></p>
1865	<p>Eerste wijziging van de spellingregels door De Vries en Te Winkel.</p> <p>Formulering van vier uitgangspunten voor de spelling die tot op heden gehanteerd worden:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Standaarduitspraak Je spelt een woord zoals een beschaafd mens het uitspreekt.2. Gelijkvormigheid Verwante woorden worden gelijk gespeld: <i>paard<u>e</u>n</i> dus <i>paard<u>e</u></i>. (al hoor je een “t”.)3. Overeenkomst Woorden die overeenkomstig gevormd worden, worden gelijk gespeld: <i>leng<u>t</u>e</i>, dus ook <i>groot<u>t</u>e</i>. (al hoor je maar één “t”.)4. Herkomst De uitspraak van vroeger beïnvloedt de spelling: <i>hij z<u>e</u>i</i>, want <i>hij</i> klonk als (+h<u>i</u>e) en <i>zei</i> klonk als (+z<u>e</u>e). (Al hoor je nu in beide dezelfde klank.)
1883	<p>Spelling De Vries en Te Winkel officieel ingevoerd.</p>
1891	<p>Kritiek op de spelling De vries en Te Winkel,</p> <p>vooral door de in dit jaar door Kollewijn opgerichte “Vereniging tot Vereenvoudiging van onze Spelling”.</p>
1934	<p>Tweede wijziging van de spellingregels: Spelling-Marchant</p> <p>Genoemd naar de toenmalige Minister van Onderwijs, alleen verplicht voor het onderwijs..</p> <p>De <i>Bloote be<u>e</u>nen</i> van de <i>Bakvis<u>s</u>chen</i> werden <i>bl<u>o</u>te be<u>n</u>en</i> van <i>bakvis<u>s</u>en</i>, maar de <i>school</i> bleef <i>sch<u>o</u>ol</i>, en de <i>de</i> hoefde alleen bij duidelijke mannelijkheid een <i>de<u>n</u></i> te worden.</p>
1947	<p>Eerste Nederlandse Spellingwet.</p> <p>Gebaseerd op de Spelling-Marchant, zonder de <i>de<u>n</u></i>. Stelt de “voorkeurspelling” verplicht voor onderwijs en overheid.</p>

¹ Daniels 1995

1954	<u>Woordenlijst Nederlandse taal -het Groene boekje- verschijnt.</u> Niet bestemd, aldus de introductie ² <i>“om goede stilisten en taalkunstenaren aan banden te leggen, maar om ‘gewone’ mensen een norm te geven ... middenstanders en kleine ambtenaren aan wier zelfstandig taalgevoel wij niet teveel moeten overlaten.”</i> Vanaf het begin veel kritiek: onvolledig, willekeurig (<u>k</u> opie/foto <u>c</u> opie) en verwarrend (<u>ak</u> kkoord maar <u>acc</u> orderen heeft de voorkeur en <u>acco</u> ord maar <u>akk</u> orderen worden toegelaten).
1969	<u>Eindvoorstellen commissie Pée-Wesselings</u> Onder andere met het voorstel de “tussen- <u>en</u> ” bijna overal als <u>e</u> te schrijven.
1988	<u>Werkgroep ad hoc Spelling</u> Onder andere met het voorstel de “tussen- <u>en</u> ” bijna overal als <u>en</u> te schrijven.
1990	<u>Spellingcommissie Geerts geïnstalleerd</u> De Taalunie geeft opdracht nieuwe spellingregels op te stellen.
1993	<u>Voorstellen commissie Geerts voor tussenklanken en diakritische tekens</u> Onder andere met het voorstel de “tussen- <u>en</u> ” bijna overal als <u>en</u> te schrijven.
1994	<u>Voorstellen commissie Geerts voor bastaardwoorden lekken uit</u> Veel paniek over <u>sjokola</u> en <u>ginekoloog</u> .
1994	<u>Taaladviescommissie van de Taalunie bereidt het spellingbesluit 1995 voor</u> En corrigeert Geerts’ <u>sjokoloog</u> .
1995	<u>Comité van Ministers (van België en Nederland) gaat in september akkoord met het spellingbesluit</u> <i>“Broddelwerk en volksverlakkerij”</i> ³
1995	<u>In oktober verschijnt de nieuwe Woordenlijst Nederlandse taal</u> <i>“Over rariteiten, blunders en raadselachtigheden in het nieuwe Groene boekje.”</i> ⁴
1996	<u>De nieuwe spelling wordt per 1 augustus ingevoerd</u> Verplicht voor onderwijs en overheid.
2000	<u>Eerste “actualisering” van de Woordenlijst Nederlandse taal</u>

U bevindt zich hier.

² Daniels 1995³ NRC-Handelsblad 23 maart 1996⁴ Onze Taal 1996_4

4. Wie is er aan de nieuwe spelling gehouden?

De nieuwe spelling is vanaf 1 augustus 1996 de officiële spelling.

De officiële spelling is wettelijk verplicht voor overheid en onderwijs.

In de praktijk probeert iedereen die serieus genomen wil worden volgens de verplichte spelling te spellen.

Persbericht

Van: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
directe Voorlichting en Bibliotheek
Datum: 11-04-1996
Nummer: Persbericht 53

HERZIENING SPELLING 1 AUGUSTUS 1996 VAN KRACHT

Het kabinet is akkoord gegaan met de invoering van nieuwe spellingregels per 1 augustus 1996. De overheid en het onderwijs gaan vanaf die datum de nieuwe regels toepassen. Voor de onderwijssector geldt een overgangsregeling. Dit geldt ook voor de examens die de overheid heeft erkend en bij examens waaraan de overheid haar medewerking verleent.

Het kabinet heeft vandaag besloten om de periode waarin de spellingregels uit 1953 nog gelden, zo kort mogelijk te houden. Om die reden treedt de nieuwe spelling al per 1 augustus 1996 in werking. De verandering van de spellingregels is bescheiden van aard. Bovendien is de herziening al geruime tijd bekend. Daarom vindt het kabinet het voor de overheidssector goed mogelijk om de nieuwe spellingregels vanaf 1 augustus 1996 toe te passen.

Overgangsregeling onderwijs

Voor het onderwijs treden de nieuwe regels per 1 augustus ook in werking, maar met dit verschil dat om onderwijskundige redenen een overgangsregeling geldt. Leerlingen die in het schooljaar 1996-1997 tot de hoogste groep of klas horen, hoeven nog niet bij toetsen of examens in 1997 aan de nieuwe spellingregels te voldoen. Die eis zal voor het eerst gelden voor de leerlingen die in het schooljaar 1997-1998 tot de hoogste groep of klas horen. Daarbij zullen bij de toetsen en examens fouten bij de toepassing van de nieuwe regels de eerste jaren niet volledig worden aangerekend. Het CITO (Instituut voor Toetsontwikkeling) zal de scholen over de toetsen informeren. Over de examenregeling zal de CEVO (Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven) de scholen informeren.

Leermiddelen

Gezien de betrekkelijk geringe veranderingen ten opzichte van de huidige spelling hoeven de leermiddelen in het onderwijs niet meteen te worden vernieuwd. Een aanpassing van het materiaal is mogelijk op die momenten waarop de leermiddelen ook los van de spellingwijziging al zouden zijn vervangen. Dit zal in de loop van de komende jaren geleidelijk gebeuren.

Groene boekje

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zal elke school in het primair en voortgezet onderwijs minstens twee exemplaren toesturen van de Woordenlijst Nederlandse taal (het Groene boekje). Het ministerie geeft de scholen met dit gebaar een eerste steun in de rug. Bovendien krijgen alle onderwijsinstellingen in april een toelichting op de nieuwe spelling via het OCenW-blad Uitleg. Deze toelichting zal ook in de vorm van een brochure beschikbaar komen.

Voorgeschiedenis

In januari 1994 heeft het Comité van Ministers een principe-besluit genomen over de spelling van de bastaardwoorden, de tussenklanken en de zogenoemde diacritische tekens (trema, koppelteken en apostrof). De belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige spellingregels is dat de in 1954 ingevoerde toegelaten spelling naast de voorkeurspelling voor ruim twaalfduizend bastaardwoorden wordt afgeschaft. In maart 1994 stemde de Interparlementaire Commissie (IPC) van de Nederlandse Taalunie in met het principe-besluit van het Comité van Ministers. Leden van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal en leden van het Vlaamse parlement maken deel uit van dit orgaan. Vervolgens heeft het Comité van Ministers het principe besluit vastgesteld. Het Comité van Ministers is uiteindelijk in september 1995, na instemming van de IPC, akkoord gegaan met de uitwerking van zijn spellingbesluiten.

5. De belangrijkste veranderingen

Er zijn vier belangrijke veranderingen in de spellingregels: de afschaffing van de “toegelaten spelling”, andere regels -met uitzonderingen!- voor de tussenklank “*E(N)*” en de tussenklank “*S*”, sommige trema’s worden liggende streepjes, en “bijvoeglijke naamwoorden afgeleid van een aardrijkskundige naam” krijgen altijd een liggend streepje. Daarnaast zijn er nog wat minder in het oog springende veranderingen die het beschouwen waard zijn. Zo gebruiksvriendelijk blijken die nieuwe regels in de praktijk nog niet eens te zijn, zoals u zult zien. Per veranderde regel zullen wij gepast tegensputeren.

5.1 Afschaffen voorkeurspelling

Regel:

De oude voorkeurspelling wordt de enige nieuwe spelling

De oude spelling kende voor 12.000 woorden een voorkeurspelling én een toegelaten spelling.

Artikel 2 van de Spellingwet schreef voor dat “...alle van de overheid uitgaande stukken in de voorkeurspelling gesteld dienen te worden.”.

In de oude spelling kon alleen een niet-ambtenaar nog kiezen tussen quasi en kwasi, tussen prospectus en prospektus, ambtenaren konden dat niet.

Voor ambtenaren en voor alle ander voorkeurspellers verandert deze regel dus eigenlijk niets aan de spelling? Toch wel, want niet altijd is de oude voorkeurspelling als nieuwe spelling gekozen.

Niet altijd is de oude voorkeur gekozen

Om twee redenen is soms de oude toegelaten spelling in plaats van de oude voorkeurspelling als nieuwe spelling gekozen:

- het woord vormt een uitzondering in een reeks
- de voorkeurspelling werd niet geaccepteerd

Uitzonderingen in een reeks

Vredetractaat was een uitzondering in de reeks *traktant, traktatie, traktement, trakteren, traktaat.*

De nieuwe spelling wordt: *vredetraktaat.*

Insekt was een uitzondering in de reeks *dialect, effect, object.*

De nieuwe spelling wordt: *insect.*

Niet geaccepteerde voorkeurspelling

Sommige woorden bleven de meeste Nederlanders eigenwijs niet volgens de voorkeurspelling schrijven.

Zo smaakte de *croquet* (oude voorkeurspelling) beter als *kroket* (oude toegelaten spelling). *Kroket* wordt de nieuwe spelling.

Lijst met keuzes tegen de oude voorkeurspelling

Oude voorkeur	Nieuwe spelling		
antikrist	antichrist	praeses	preses
catheter	katheter	prakkizeren	praktiseren
croquet	kroket	praktizeren	praktiseren
dioxyde	dioxide	predikatief	predicatief
elektrokuteren	elektrocuteren	produkt	product
elektrokutie	elektrocutie	produktie	productie
emfaze	emfase	produktief	productief
fotocopie	fotokopie	produktiviteit	productiviteit
fotocopiëren	fotokopiëren	propaedeuse	propedeuse
harmonika	harmonica	propaedeutisch	propedeutisch
insekt	insect	publikatie	publicatie
komplot	complot	quantum	kwantum
komplotteren	complotteren	vredetractaat	vredetraktaat
korpus	corpus	vulcanisatie	vulkanisatie
kwaker	quaker	vulcaniseren	vulkaniseren
lambrizeren	lambriseren		
lambrizering	lambrisering		
macrocosmos	macrokosmos		
mediaevist	mediëvist		
microcosmos	microkosmos		
oxydatie	oxidatie		
oxyde	oxide		
oxyderen	oxideren		
prae	pre		

Sputter, sputter

- De spellingcommissie Geerts adviseerde regering in 1990 toch na een publieksonderzoek om zoveel mogelijk c's in k's te veranderen?
Ja, maar toch is gekozen voor een zo groot mogelijke gelijkvormigheid.
- Hoe zit het dan met *oktober*? Dat woord zit toch in de reeks *octaaf*, *octet*, *octopus*?
Ja, maar er is gekozen tegen *october*, omdat men vreesde dat spelling met een *c* niet geaccepteerd zou worden. Acceptatie ging hier dus voor consequentie.
- Waarom doen we zo moeilijk over de c/k-spelling?
Waarschijnlijk omdat de Vlamingen iets tegen de “Franse” *c* hebben en de Nederlanders iets tegen de “Duitse” *k*.
- Zijn alle c/k-inconsequenties nu uit de nieuwe spelling verdwenen?

Jammer, maar bijvoorbeeld:

naast	vinden we
predikatie	predicatief
lokaliseren	locatie
traktaat	tractie
akkoord	accorderen

Dicteewoorden

Nu de heren *ministers* ons *beleid*s*product* zo willig *acc*orderen, kunnen wij dit door ons bereikte *akk*oord vieren door *ons*zelf op een *kro*ket te *tr*akeren.

5.2 De tussenklank $E(N)$

Stel, er is een boer, en die heeft een dochter, en die loopt voorbij, en dat wilt u Teun vertellen. Dan is er niets aan de hand. U plakt de dochter achter de boer, en er klinkt vanzelf een soort (+ *eh* of + *u*) tussen.

U zegt “*kijk Teun, daar loop un boerudogter*”.

Maar wilt u Teun schrijven dat zij langs komt, dan moet u kiezen tussen *Teun, daar loopt een boeredochter.* en *Teun, daar loopt een boerndochter.*

U zit kortom, midden in het probleem van “de tussenletter -n- in samenstellingen”. Wanneer komt er allen een *e* tussen twee woorden van een samenstelling, en wanneer *en*? Het antwoord vergt drie regels en vijf uitzonderingen. En dan nog.

Regel:

Schrijf een *n* als het eerste deel van de samenstelling een zelfstandig naamwoord is dat alleen of meestal een meervoud op -(e)n heeft.

Dat is een heldere regel. Die kunnen we in onze brief aan Teun toepassen.

Boer is een zelfstandig naamwoord, met z'n tweeën zijn het *boeren*, en twee *boers* bestaan niet, dus het wordt *boeren*dochter.

Zo schrijven we ook

*boeken*legger, *bessen*sap, *geiten*leer, *kurken*trekker, *eiken*boom en *eiken*hout.

En zo schrijven we toch:

rijstebrij, omdat *rijst* geen meervoud heeft;

*rodeko*ol, omdat *rood* geen zelfstandig naamwoord is;

*hoogtev*rees, omdat naast het meervoud *hoogten* het meervoud *hoogtes* bestaat.

Sputter, sputter

- Je moet wel weten wat een samenstelling is. (Twee of meer woorden aaneengeschreven die ook los gebruikt kunnen worden.)
- Je moet wel weten wat een zelfstandig naamwoord is. (Een woord waar je *de*, *het* of *een* voor kunt zetten.)
- Waarom krijgen *goedemorgen* en *goedemiddag* geen *n*? Omdat *goede* geen zelfstandig naamwoord is. Raadselachtig is, dat *goeden*avond en *goeden*dag wel een *n* hebben.

Dicteewoorden

Teun krom snel in de *eikennboom*, hoewel hij *hoogtevrees* had.
Goedemiddag sprak hij vandaar tegen de passerende *boerendochter*.
Zeg maar gerust *goedenavond*, antwoordde zij gevat. Wat eten jullie
straks? *Rodekool*, en *rijstebrij* toe, stamelde Teun.

Hulpregel:

Schrijf een *n* als het eerste deel van de samenstelling een
vrouwelijke nevenvorm van een zelfstandig naamwoord is
die op een toonloze "e" (+ *uh*) eindigt.

Deze regel hebben we nodig om tot de door de wetgever gewenste
spelling van samenstellingen met *studente*, *pianiste* en *agente* te
komen.

Zo spellen we:

pianist, meervoud *pianisten*, dus *pianistennconcours*;
pianiste, meervoud *pianistes*, maar ook *pianistennconcours*!

Hoewel sommigen wellicht aan zullen voeren dat een Schots
voorkomen, of zelfs een optreden in travestie, van onze
ordehandhavers een positieve invloed heeft op de openbare orde,
zullen de meesten van u vreemd aankijken tegen een
agentenuniformrokje. En toch is dat de juiste spelling van de
samenstelling *agente* + *uniformrokje*.

Sputter, sputter

- Is deze regel niet vreemd:
Volgens regel 1 zou het gewoon *agenterokje* worden, want *agente*
heeft geen meervoud op -n? En *agentennbroek* want het zijn twee
agentenn.
Ja, maar de wetgever heeft deze uitzondering gewild.

Dicteewoorden

Een agent draagt een *agentennbroek*, maar een agente draagt een
agentennrokje.

Uitzondering 1:

Geen *n* wanneer het eerste deel verwijst naar een persoon of zaak die in de context de enige is

Volgens regel 1 zit Pierrot in de *manennschijn*, omdat het meervoud van het zelfstandig naamwoord *maan* alleen *manen* is.

Maar hier geldt de eerste uitzondering op regel 1. Als we spreken over de aardse maan, hebben we er maar één. We schrijven dan geen *n*, en de juiste spelling is *maneschijn*.

Zo spellen we ook *Koninginnedag* en *zonneschijn*.

Maar men serveert ook in Den Haag de bekende smakelijke kippensoep met doperwtjes als *koninginnensoep*.

Sputter, sputter

- Je moet wel iets van sterrenkunde, monarchie, kookkunst en nog zo wat contexten weten om deze regel toe te kunnen passen.
- Deze uitzondering vind ik gek, want bijvoorbeeld Saturnus heeft veel meer manen?
Ja, maar als je het in de context van andere planeten over maan hebt, is de maan niet meer enig, en wordt het *manennschijn*.

Dictewoorden

Op *Koninginnedag* aten wij *koninginnensoep*, dat is een soort *kippennsoep* met doperwtjes, in de *zonneschijn*.

Uitzondering 2:

Geen *n* wanneer in een bijvoeglijk naamwoord het eerste deel een versterkende betekenis heeft

Volgens regel 1 geeft *beer* + *goed* *berengoed*, want het meervoud van *beer* is alleen *beren*.

Maar hier geldt de tweede uitzondering: *beer* versterkt hier *goed*, en ze vormen een bijvoeglijk naamwoord, dus spellen we *beregoed*.

Zo spellen we ook *boordevol*, *reuzeleuk* en *stekeblind*.

Maar blijft het grootste stuk een *leeuwendeel*, omdat *leeuw* hier weliswaar *deel* versterkt, maar het geheel geen bijvoeglijk naamwoord is.

Sputter, sputter

- Dan moet je moet wel weten wat een bijvoeglijk naamwoord is. (Een woord dat iets zegt over een zelfstandig naamwoord.)

Dicteewoorden

Hoewel de scheidsrechter *stekeblind* leek, was de wedstrijd *reuzeleuk*, want *Holland* speelde een *beregoede* pot. Joop nam het *leeuwendeel* van de doelpunten voor zijn rekening.

Uitzondering 3:

Geen *n* wanneer het eerste deel een diernaam is, en het tweede een plantkundige aanduiding

Volgens regel 1 geeft *paard + bloem paardenbloem*, want het meervoud van *paard* is alleen *paarden*.

Maar hier geldt de derde uitzondering: *paard* is een diernaam en *bloem* een plantkundige aanduiding, dus spellen we *paardebloem*.

Zo spellen we ook het *kattekruid* en de *duivekervel*.

Maar het blijft *kattenstaart* en *hanenkam*, omdat *staart* noch *kam* als plantkundige aanduiding gezien worden.

Sputter, sputter

- Je moet hier over een meer dan rudimentaire botanische en zoölogische kennis beschikken.

Dicteewoorden

Het meisje met de *hanenkam* stak een *paardebloem* in de geblondeerde *paardenstaart* van haar vriend.

Uitzondering 4:

Geen *n* wanneer het eerste deel een lichaamsdeel is in een versteende samenstelling

Volgens regel 1 geeft *kin + bak kinnenbak*, want *kin* kent alleen *kinnen* als meervoud.

Maar hier geldt de vierde uitzondering: *kin* is een lichaamsdeel, en de samenstelling met *bak* is versteend, dus spellen we *kinnebak*.

Zo spellen we ook *kakebeen* en *ruggespraak*.

Sputter, sputter

- Enige anatomische en etymologische kennis lijkt hier onontbeerlijk.

- Wie maakt uit wat versteend is?
Als stelregel kun je nemen, dat met een of met beide delen van de samenstelling geen nieuwe woorden gevormd worden.
Het woord *ruggenprik* laat zien dat *rug* niet het versteend deel van *ruggespraak* kan zijn, en ook *spraak* is nog productief. Vreemd.
- En hoe zit het met *kuttennkop*?
Gewoon een *n*, want beide samenstellende woorden zijn nog productief.

Dicteewoorden

De arts hield *ruggespraak* met zijn collega over de *ruggennprik* voor de man met de gebroken *kinnenbak*.

Uitzondering 5:

Geen *n* wanneer één van de delen niet meer als afzonderlijk woord herkenbaar is.

Volgens regel 1 geeft *bol + boos bollennboos*, want *bol* kent alleen *bollen* als meervoud.

Maar hier geldt de vijfde uitzondering: *bolleboos* is helemaal geen samenstelling van *bol* en *boos*! Hier zijn beide delen niet meer als woord herkenbaar. *Bolleboos* komt net als *bollebof* van het Jiddische *baal habojes*, wat “heer des huizes” betekent, afgeleid van het Hebreeuwse *ba`al habét*.⁵

Deze “vermeende en versteende” samenstellingen krijgen geen *n*:⁶

apegapan	duimelot	kinnebak	papegaai
apekool	duivekaters	kinnesinne	paperassen
apelazerus	elleboog	klerelijer	petekind
apezuur	ellepijp	klerewijf	petemoei
assepoester	elzevier	klerezooi	pezewever
assegaai	geuzelambiek	koddebeier	pielepoet
bakkebaard	hagedis	koekepeer	pierebad
bakkeleien	hartelap	krabbescheer	pierement
banderol	hartelust	krikkemik	pierewaaien
bietebouw	havezate	kruizemunt	pierewiet
bilzekruid	hazewind	ledemaat	pikketanis
bolleboos	hazewindhond	madelief	poppedeintje
bonnefooi	heremiet	maretak	postelein
bruidegom	hunebed	marsepein	pruimedant
bullebak	kakebeen	masteluin	rammenas
bullebijter	kakenestje	nachtegaal	ravelijn
bullepees	kattebelletje	paarlemoer	redekaveling
dageraad	kazemat	paddestoel	rederijker

⁵ van Dale Etymologisch woordenboek

⁶ Ministerie van OC&W, directie Voorlichting en Bibliotheek

robbedoes
rozemarijn
ruggespraak
schallebijter
scharrebier
scharrebijter
scharretong

schattebout
schollevaar
sikkepít(je)
snoezepoes
spillebeen
spillepoot
sporkeboom

sporkehout
stedehouder
takkewijf
tuttebel
ukkepuk
wallebak
wegedoorn

wielewaal
wiggebeen
zenegroen
zinnebeeld
zinnebeeldig
zottebollen

Sputter, sputter

- Etymologie als bijvak is beslist een pre.
- Wie maakt uit wat herkenbaar is?

Dicteewoorden

De *bolleboos* met de *bakkebaarden* werd de *bruidegom* van de *tuttebel* met de *spillebenen*.

5.3 De tussenklank S

Een mooi voorbeeld van deregulering. Anderhalve regel, en maximale vrijheid in de toepassing ervan. Een *wettekst* is net zo onleesbaar als een *wetstekst*, en *drugsbeleid* net zo lastig als *drugbeleid*. Prachtige ammunitie ook voor een loopgravenoorlog met uw parafanten.

Regel: Schrijf een *s* tussen woorden van een samenstelling, als het eerste woord niet op een *s* eindigt, en het tweede niet met een *s* begint, maar je wel een *s* tussen de woorden hoort

Stel er is een *moeder*, en die heeft een *kindje*. Dat kan dan een *moederskindje* zijn.

Zo spellen we ook:
mening + verschil = meningsverschil;
stad + deel = stadsdeel;
geluid + hinder = geluidshinder.

Hulpregel:

Schrijf een *s* tussen woorden van een samenstelling, als het eerste woord niet op een *s* eindigt, en het tweede wel met een *s* begint, en je in samentrekkingen met het eerste woord een *s* toevoegt

Als je hem zo leest, zal deze regel niet veel hulp bieden. Een voorbeeld dan maar: *verblijf + status = verblijfsstatus*, omdat het *verblijfss- en reiskosten* is.

Het probleem dat deze hulpregel op probeert te lossen is dat van de *s* die je altijd hoort tussen woorden wanneer het tweede woord met een *s* begint.

Zo spellen we ook:
liefdesscène, omdat het *liefdess- en sterfscène* is;
dorpsstraat, omdat het *dorpss- en stadsgezichten* is;
damesschoenen, omdat het *damess- en herenschoenen* is.

Sputter, sputter

- Je moet wel weten wat een samentrekking is. (In een samentrekking schrijf je het gemeenschappelijk woord van samenstellende woorden één maal uit, en gebruik je verder streepjes: niet *huisoplossing*, *tuinoplossing* en *keukenoplossing*, maar *huis-*, *tuin-* en *keukenoplossing*.)

- Of je een tussen-s hoort, is toch heel subjectief?
Ja, een Amsterdammer en een Limburger kunnen er uren zoet mee zijn.
- Het staat toch slordig als de ene medewerker wel, en zijn collega geen *s* gebruikt?
Ja, huisstijlregels in een thesaurus moeten hier uitkomst bieden.
- Mag ik nu ook schrijven “de Wet Geluidshinder”?
Nee, bij namen en titels bepaalt de eigenaar van de naam of titel de spelling, dus spellen we: *Wet geluidhinder*.
Overigens heeft de tussen-s in *geluidshinder* een aantal hoogleraren, TNO-medewerkers en Kamerleden uit de slaap gehouden. In een bijlage bij een Kamerstuk over de Wet geluidhinder (1975-1976, 13.639, nr. 7, blz. 21-26) leveren de geleerden en de technenuten slag, en er is zelfs een motie verworpen om er toch *geluidshinder* van te maken. Argument om de motie te verwerpen was het gevoelde betekenisverschil tussen de meer objectieve, in decibels meetbare *geluidhinder*, en de meer subjectief beleefde, door de burens veroorzaakte *geluidshinder*.⁷

Dicteewoorden

De agent onderbrak hun *liefdes*scène in de *dorps*straat met een beroep op de Wet *geluid*hinder, omdat er verscheidene klachten over *geluid*sverlast binnengekomen waren.

⁷ Renkema 1995

5.4 Van trema naar streepje

Het probleem van deze regel is, dat een klein deel van de woorden die onder het trema-regime vielen, nu onder het streepjesregime vallen. Maar er blijven tremawoorden over, en er zijn woorden die om andere redenen al een streepje hebben.

Regel:

Wanneer in een samenstelling met een aantal opeenvolgende klinkers verwarring over de uitspraak kan ontstaan, worden de samenstellende woorden met een streepje gescheiden

Wanneer je de woorden *zee* en *eend* aan elkaar plakt, heb je een probleem: *zeeeend* klinkt alleen in een stripboek.

Het punt waar de *zee* ophield en de *eend* begon, werd voorheen aangegeven met een trema: *zeeëend*.

De nieuwe spelling gebruikt een streepje om de grens tussen *zee* en *eend* aan te geven: *zee-eend*.

Zo spellen we ook: *mee-eten*, *na-apen* en *zo-even*.

Maar blijft het *poëzie*, *geërgerd* en *financiën*, want dat zijn geen samenstellingen.

Uitzondering:

Delen van uitgeschreven getallen worden met een trema gescheiden

Volgens de regel moet we de samenstelling *twee + en + twintig* spellen als *twee-entwintig*, maar omdat getallen van deze regel uitgezonderd zijn, spellen we als vanouds *tweeëntwintig*.

Sputter, sputter

- Je moet wel weten wat een samenstelling is. (Twee of meer woorden aaneengeschreven die ook los gebruikt kunnen worden.)

- En wat is een afleiding?
(Een afleiding is een woord met een voor- of achtervoegsel dat niet zelfstandig -los- gebruikt kan worden: *geërgerd* is een “ge-afleiding” van *ergeren*, net als *geofferd* dat van *offeren* is. Verwarrend kunnen homoniemen zijn, woorden die wel gelijk lijken, maar dat niet zijn: *haar* en *bank* bijvoorbeeld. De *ge* in *geërgerd* is een ander dan de *ge* in “*Ge* kunt me nog meer vertellen manneke.”)
- Let op de uitzonderingen in de trema-regels:
 - woorden die eindigen op *-achtig* krijgen geen trema: *zebra-achtig*;
 - hoewel het geen zelfstandige woorden zijn, krijgen *bio-*, *micro-*, *macro-*, *mini-*, *multi-* en *neo-* geen trema maar een streepje: *bio-industrie*;
 - Latijnse en Franse uitgangen krijgen geen trema: *petroleum*;
 - woorden met drie klinkers waaronder een *i* krijgen niet altijd een trema: *begroeiing*;
 - woorden die afgebroken worden, verliezen hun trema: *co-ordinatie*.

Dictewoorden

Zij keek *poëtisch* de *tweeëntwintig zee-eenden* na, die *zo-even* de *begroeiing* voorbijzwommen. Hij las *geërgerd* het commentaar op de *financiële* ontwikkelingen in de *bio-industrie*.

5.5 Van aardrijkskundige namen afgeleide bijvoeglijke naamwoorden

Sadistische docenten Nederlands -wie is er niet groot mee geworden- konden voorheen in dictees zinnen opnemen als: “Het *Westvlaams* en het *Zeeuws-Vlaams* zijn aan elkaar verwant.” West zonder streepje, want het was een onverbogen vorm, Zeeuws met streepje, want het was de Zeeuw+s verbogen vorm. Dat is nu voorbij.

Regel:

Alle samengestelde aardrijkskundige namen krijgen een streepje.

Onze zuiderburen woonachtig in het oostelijk deel van *Vlaanderen* wonen in *Oost-Vlaanderen*, en waarschijnlijk spreken zij in huiselijke kring *Oost-Vlaams*.

Zo spellen wij ook: *Zuidoost-Gronings*, *Noord-Hollander*, en *Zuid-Afrika*.

Sputter, sputter

Pas op, het Groene boekje geeft *Zuid-Nederlands*, maar *Middelnederlands*. Van Dale maakt deze fout niet..

Dicteewoorden

Spreekt zij een <i>Zuid-Nederlands</i> of een <i>Middel<u>n</u>ederlands</i> dialect? Geen idee, het lijkt wel <i>Zuid-<u>A</u>frikaans</i> .
--

5.6 Stille veranderingen

De vijf genoemde veranderingen hebben veel publieke aandacht gekregen. In stilte zijn er nog wat kleine regels veranderd. Sommige mogen niet onvermeld blijven.

Aaneenschrijven van samenstellingen met drie woorden

Vroeger kon je nog wel eens lachen. Toen had je nog kleine boeren, en die hadden een partij: de *kleine-boerenpartij*. Die werd door argeloze journalisten wel uitgemaakt voor *kleine boerenpartij*: een kleine partij van boeren.

Evenzo had je het *vreemde talenonderwijs*, onderwijs dat zo vreemd nog niet was, als je het maar spelde als *vreemde-talenonderwijs*. Het verwarrende was, dat het streepje hier geen scheiding aangaf, maar juist een sterker verband.

Regel:

Schrijf drieledige samenstellingen waar mogelijk aaneen

Een kaart voor het openbaar vervoer is een *openbaarvervoerkaart*. Zo is spel je het meest bekeken NOS-journaal als *achtuurjournaal*, een te snel rijdende trein *hogesnelheidstrein*, en de door budgethouders minder gewenst geachte regeling *openeinderegeling*.

Accenten

Uit de tijden dat niet het Engels maar het Frans ons Nederlands beïnvloedde, hebben wij nog een aantal accenten over. Langzaam worden zij uit de taal geregeld. Spectaculair is bij deze herziening bijvoorbeeld het verdwijnen van accenten uit vrouwelijke vormen.

Regel:

In algemeen gebruikte Franse woorden krijgt alleen de *e* nog zijn accenten

We spellen dus: *communiqué*, *employé*, *scène*, *enquête* en *gênant*.

Uitzondering 1:
Geen accent krijgt een *é* in de eerste lettergreep

We spellen dus: *echec, frequent en plenair*.
Maar coupé, want daar staat de *é* in de tweede lettergreep.

Uitzondering 2:
Geen accent krijgt een *e* in de vrouwelijke vorm

We spellen dus: *loge, prostitue en employe*.

Hoofdletters

Sommige nieuwe hoofdletterregels zijn wat strenger, andere wat liberaler. Het hoofdletterregime blijft echter ook in de nieuwe spelling vrij willekeurig. We beschouwen hier alleen de veranderingen.

Regel:
Alle namen van feestdagen krijgen een hoofdletter

Ook de niet-kerkelijke feestdagen krijgen voortaan een hoofdletter:
Kerstmis, Oudjaar, Koninginnedag, Hemelvaart.
Uitzonderingen zijn: *carnaval en prinsjesdag*.

Regel:
Samenstellingen met namen van feestdagen krijgen géén hoofdletter

Verwarrend genoeg spellen we:
oudejaarsavond, kerstavond, paasnacht, hemelvaartsdag, kerstvakantie.

Regel:
Aanduidingen van vorsten, staatshoofden en kabinetsleden krijgen alleen een hoofdletter wanneer de staatsrechtelijke functie bedoeld wordt.

Zo spellen we dat de *Minister* de beschikking tekende, en dat onze *minister* met de dienstauto op vakantie ging.

Zo spellen we ook dat de *Koningin* de troonrede uitspreekt, en de *koningin* een kersttoespraak hield.

Afko's

De schrijfwijze van afkortingen is helaas nog steeds niet echt beregeld. Wel vinden we in het Groene boekje verstopt onder het kopje “De hoofdletter” een paar aanwijzingen. Afzonderlijke afko's vinden we echter nog maar mondjesmaat in de woordenlijst.

Regel:

De eigenaar van een afgekorte naam bepaalt de schrijfwijze

Zo spellen we *Benelux* naast *EU*, en *VVD* naast *PvdA*.

Regel:

Afgekorte titulatuur in kleine letter, met punt

Zo om de twee jaar brandt onder academici en andere taalkundige juristen een discussie los over “de kleine lettertjes en de puntjes”. Hoeft ook al niet meer, we spellen voortaan:
drs., *lic.*, *mr.* en *prof.*

Regel:

Afkortingen van wetten en regelingen in hoofdletters

CAO, *AOW*, *VUT*, *BTW*, *AWBZ*

Sputter, sputter

- Hoe zit het met de accenten in niet-Franse woorden?
Bèta (Grieks) en *skûtsje* (Frysk) houden hun accenten.
- En als ik iets wil benadrukken, mag ik dan een accent gebruiken?
Ja, maar dan alléén het accent aigu, het streepje voorover:
én, *dé*, *ééuwig*, *fantástisch*.
Let op de *à* in *twee stuks à f 5,-*
Het accent grave, het streepje achterover gebruikt u alleen nog in Franse woorden en wanneer u een uitspraak wilt benadrukken:
hè? (bij verbazing) (+ *hééé* bij verontwaardiging).

Dicteewoorden

De jongedame die ik als *logeé* had, bleek *gènant* genoeg een *employée* van Wim te zijn, die direct een ontkennend *communiqué* over dit *débacle* deed uitgaan, en een *scène* over dit *échec* maakte.

6. De commotie

De *nieuwe spelling* heeft ontegenzeggelijk veel critici. De regels voor de “tussenletter n” en de andere spellingregels hebben onder de kopjes “Sputter, sputter” ook in dit seminar al voldoende kritiek gehad.

Hier komt nog de kwaliteit van het “Groene boekje” aan de orde. Waarbij we niet zozeer met de wolven mee zullen huilen -ook niet van het lachen- maar de consequenties van de geconstateerde problemen voor een modale speller aan proberen te geven.

We ontkomen er niet aan, het “Groene boekje” te vergelijken met het rode: “De Nieuwe Spellinggids”.

© J. Vermeeren, 1996

6.1 De kwaliteit van het "Groene boekje"

Het begint na de eindeloze stroom kritische tot vernietigende publicaties op natrappen te lijken, maar goed: wat er allemaal niet klopt aan het Groene boekje. En waarom dat zo erg is: omdat het Groene boekje "De enige officiële Woordenlijst" is. (Ik citeer de flaptekst.)

Een rare verzameling woorden

Wat verwacht je van DE Woordenlijst?

Dat alle woorden die niet samengesteld of afgeleid zijn er in staan, en alle veel voorkomende samenstellingen en afleidingen, en in ieder geval woorden die een spelprobleem op kunnen leveren.

Wat levert het boekje?

Een verzameling woorden die zonder al te kritische nabeschuiving ontleend is aan een computerbestand met de laatste maanden in een aantal publicaties regelmatig voorkomende woorden.

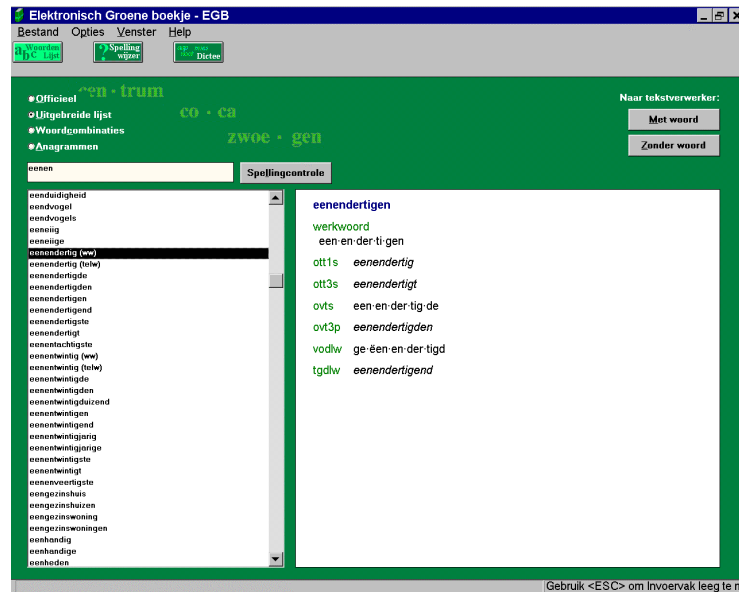
Zodat we nu met een tamelijk willekeurige lijst zitten, zonder *ad interim*, en *voorhoofdsholteontsteking*, maar mét *ad hominem* en zeventig samenstellingen met *moslim*.⁸

En zo slordig

Waarom

- zijn *VVD'er* en *CDA'er* wel, maar is *PvdA'er* niet opgenomen?
- krijgt de *bosjesman* geen hoofdletter, maar de *Batavier* wel, en krijgt de *B/bask* niet eens een vermelding?
- is de *L-kamer* door het hoofdlettergehussel een *l-kamer* en dus eigenlijk een *pijpenla* geworden?
en waarom is dat in het later verschenen Elektronisch Groene boekje stilletjes verbeterd?
- staan er slechts steekproeven uit de telwoorden in:

⁸ Veel voorbeelden in deze paragraaf zijn ontleend aan het artikel in *Onze Taal '96-4* "De onbruikbaarheid van het nieuwe Groene boekje, van Vermeeren en Coenders.

- breekt de papieren versie beademen als *be.a.de.men* af, en de elektronische als *be.ade.men*?
- staat er op papier *müsli*, *muesli*, *de* en slechts twee pagina's eerder *muesli*, *de*?
- zijn de woordgroepen zo speels gealfabetiseerd, dat we *apezuur* niet na *apezat* vinden, maar bij de *Z*, van *zich het apezuur werken*?
Ook knap verstopt:

Zoek je	Kijk dan onder
behappen	iets
clinch	in
faveure	ten
gevlj	in
hoelang	tot
moederszijde	van
noppes	voor
regeringskant	aan
tikkeltje	een
wapengebied	op
zijnentwege	van

- spreken de makers zichzelf tegen:
“... ,zijn ruim 14.000 ingangen geschraapt. Om een idee te geven van de aard van de verouderde woorden volgen hier enkele voorbeelden: *zwamp*, *zwirrelen* en *afbiljoenen*.” (p.50)
maar even zo vrolijk: *zwamp*, *de*, *zwampen* (p.1053)

6.2 Het "Groene boekje" versus "De Nieuwe Spellinggids"

De volgens collegae oneerlijke gunning aan de Sdu van de vette opdracht het Groene boekje uit te geven, leidde tot een monsterverbond van drie woordenboekenmakers: Wolters, van Dale en Prisma. Zij gaven De Nieuwe Spellinggids van de Nederlandse Taal uit. Dikker, goedkoper en beter, maar vooral: een beetje anders. En over dat anders is maanden geruzied. Veel regels van de nieuwe spelling bleken voor meer dan één uitleg vatbaar.

Interpretatieverschillen

We zullen u niet vermoeien met de precieze interpretatieverschillen, maar u op pagina 44 een opsomming geven van de woorden die het Groene boekje anders spelt dan De Nieuwe Spellinggids. Extra lastig maken de heren uitgevers het voor de modale speller, door in iedere nieuwe oplage wel een paar woorden aan te passen.

Historisch compromis

In maart kwam er een persbericht waarin de betrokken partijen een historisch compromis aankondigden. Zowel in het Groene boekje als in De Nieuwe Spellinggids zouden correcties aangebracht worden. Daarmee zouden verschillen overblijven, maar die zouden in De Nieuwe Spellinggids als "afwijkend" gemarkeerd worden.

Erratalijst bij de Wordenlijst Nederlandse Taal

Overzicht correcties oplage 1 tot en met 5

actiologie wordt **etiologie**
charitatief wordt toegevoegd als variant van **caritatief**
cliëntèle wordt **clientèle**
crossen, crosste, gecross wordt **crossen, crosste, gecrost**
dadenloos wordt **dadeloos**
fourageergebied wordt **foerageergebied**
halfwaardentijd wordt **halfwaardetijd**
jeuig wordt **jeuig**
kaliindustrie wordt **kali-industrie**
keus krijgt, naast het meervoud **keuzen**, ook het meervoud **keuzes**.
klassenloos wordt **klasseloos**
koerswinstverhouding wordt **koers-winstverhouding**
koffie-uur wordt **koffie-uur**
monolitisch wordt geschrapt
niet-Arisch wordt **niet-arisch**
officierscorps wordt **officierskorps**
opperrabijn wordt geschrapt
perscorps wordt **perskorps**
prodemocratisch wordt **pro-democratisch**
saprofiet wordt **saprofyt**
sjjiet wordt **sjiet**
stafylococ wordt **stafylokok**
statenloos wordt **stateloos**
statieportret wordt geschrapt
st.-jacobsschelp wordt **st.-jakobsschelp**
stereouitzending wordt **stereo-uitzending**
tragedienne wordt **tragédienne**
videoinstallatie wordt **video-installatie**
Visigothisch wordt **Visigotisch**
woordenloos wordt **woordeloos**
yahtze wordt **yahtzee**

Sommige van de bovenstaande correcties zijn reeds verwerkt in de derde, vierde en vijfde oplage.

CORRECTIES

DE NIEUWE SPELLINGSGIDS

De Nieuwe Spellinggids	Correctie	De Nieuwe Spellinggids	Correctie
etiologie	etiologie	onengels	on-Engels
bronstijd	bronstijd	onfrans	on-Frans
chemocar (de +s)	chemokar (de + ren)	onnederlands	on-Nederlands
dead heat	deadheat	Oranjememd	oranjememd
drive-in-bioscoop	drive-inbioscoop	paillet (de +ten)	paillette (de +n)
drive-in-woning	drive-inwoning	procommunistisch	pro-communistisch
duizend-en-één-nacht	duizend-en-een-nacht	prodemocratisch	pro-democratisch
forte-pianist	fortepianist	rekeningcou-	rekening-cou-
forte-piano	fortepiano	rantkrediet	rantkrediet
god zij dank	godzijdank	smartegeld	smartengeld
Hindoevrouw	hindoevrouw	Verwegistan	Verwegistan
Indo-Germanistiek	indogermanistiek	zedeloos	zedeloos
		zedeloosheid	zedeloosheid

sommige van deze correcties zijn al in latere oplagen van De Nieuwe Spellinggids verwerkt

Hoeveel verschillen?

In de pakweg 130.000 woorden zouden 859 verschillen zitten.

Daarvan zou de gids er 20 corrigeren, en het boekje 16.

Blijven er 823 over.

Daarvan zouden 652 verschillen geen probleem opleveren, omdat er 402 niet onder het spellingbesluit vallen, en er voor 250 variatie toegestaan is.

Blijven er 171 te markeren verschillen over. 127 daarvan worden veroorzaakt door verschillende interpretatie van regels voor de tussen-⁹n.

Die zoeken we op

Op pagina 44 begint een lijst met ruim duizend verschillend gespelde woorden, samenstellingen en afleidingen.

⁹ Rekenommen gemaakt door Wim Daniëls in Onze Taal 1996-5.

7. De hulpmiddelen

Er staat de vertwijfelde speller een keur aan goed bedoelde hulpmiddelen ter beschikking. We testen er een aantal, live en in real time. We zullen ons opstellen als kritische consumenten van: het *Groene boekje* op papier en als bestand, *De Nieuwe Spellinggids* op papier en als bestand, het *Van Dale Hedendaags Nederlands* woordenboek voor op de PC, de *INP Spellingschijf*, aanvullende woordenlijsten voor de spellingcontrole van uw tekstverwerker, en -hoe kan het ook anders- *Internet*.

We kennen in onze test slechts twee oordelen: géén goede koop en wél een goede koop.

7.1 Geen goede koop

INP Spellingschijf

Een diskette met een bestand om de spellingcontrole van WP5.1 aan de nieuwe spelling aan te passen. Uitgegeven door het Instituut voor Nederlandse Perscommunicatie.

Het enige voordeel van dit product is de prijs, ongeveer *f* 25,-

Nadelen zijn: lastige installatie, alleen geschikt voor de spellingcontrole van WP5.1, slechts 6.000 woorden, soms ongedocumenteerde eigen keuzes: wel *drugs*-samenstellingen, maar slechts één *drug*-samenstelling.

drugbeleid drugsgebruik drugsgebruikende drugsgebruiker drugsgebruikers drugsgebruikster drugsgebruiksters drugshond drugsp probleem drugsteam drugsverslaafde drugsverslaafden

Vergelijk het Groene boekje 110.000 woorden:

Elektronisch Groene boekje - EGB

Bestand Opties Venster Help

Woorde Lijst Spelling wijzer DICTEE

Officieel **en · trum**
Uitgebreide lijst **co · ca**
Woordcombinaties **zwoe · gen**
Anagrammen

Naar tekstverwerker:
Met woord
Zonder woord

drug Spellingcontrole

drug
drugbaron
drugbeleid
drugbende
drugbendes
drugbestrijding
drugcriminaliteit
drugdealer
drugdealers
drugdeskundige
druggebruik
druggebruiker
druggebruikers
druggeld
drughandel
drughandelaar
drughandelaars
drughandelaren
drughond
drughonden
drughulpverlening
drugkoerier
drugkoeriers
drugmafia
drugmilieu
drugorganisatie
drugoverlast
drugpend
drugpenden
drugprobleem
drugproblematiek
drugproblemen
drugrunner

drugbeleid, het
zelfstandig naamwoord
drug-be-leid
zie ook
drugsbeleid

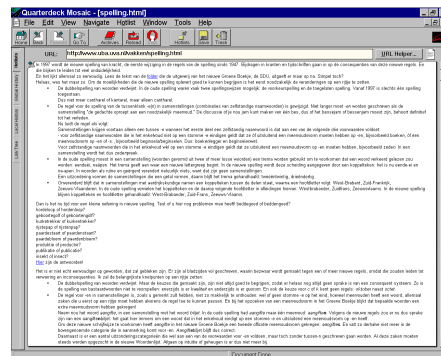
Gebruik <ESC> om Invoervak leeg te m

Internet

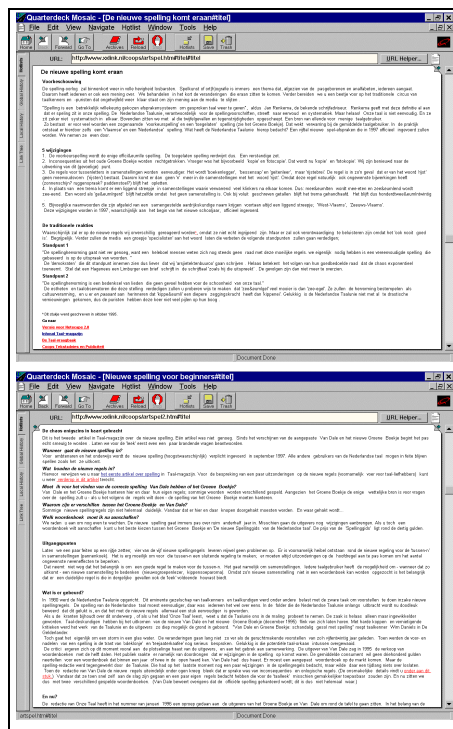
Op dit moment (begin augustus 1996) heeft Internet de vertwijfelde noch de nieuwsgierige speller veel te bieden. Maar dat kan morgen veranderen.

<http://www.uba.uva.nl/vakken/spelling.html>

Op de Universiteit van Amsterdam houdt iemand een “spellingdossier” bij van publicaties over de nieuwe spelling. Compleet is dat niet, en actueel ook niet. Slecht vormgegeven pagina

<http://www.xmlink.nl/coops/artspel.htm> en [/artspel2.htm](http://www.xmlink.nl/coops/artspel2.htm)

Twee pagina's van het bureau “Coops”. Vlot maar wat oppervlakkig geschreven, voegen niet veel toe aan de tekst van dit seminar. Slecht verzorgde pagina's.

<http://www.xs4all.nl/~mheerink/nstt.htm>

Een “Taalhuis” pagina van M. Heerinks. Geeft een overzicht van de veranderingen. Voegt niet veel toe aan de tekst van dit seminar. Goed verzorgde pagina.

The screenshot shows a web browser window titled 'Quarterdeck Mosaic - [Taalhuis - De nieuwe spelling]'. The address bar contains the URL 'http://www.xs4all.nl/~mheerink/nstt.htm'. The page content includes a navigation menu, a main heading 'De nieuwe spelling', and several sections of text. The first section discusses the market for new spelling books. The second section, 'Er is voortaan nog maar één spelling', explains the decision to have a single official spelling. The third section, 'Afwijkingen van de oude voorkeurspelling', lists words that differ between the old and new spellings.

De nieuwe spelling

Er zijn al heel wat aardige boekjes op de markt over de nieuwe spelling. In de meeste wordt niet alleen uitgelegd wat er verandert, maar ook waarom het zo handig is dat het verandert of waarom het toch een beetje tegenvalt. Wie wat dat betreft alles tot in de details wil doorgronden, doet er goed aan zo'n boekje kopen, maar voor wie met de hoofdzaken genoegzaam neemt, is hier een overzicht.

Die hoofdzaken zijn:

- Er is nog maar één officiële spelling
- Ortografische keuzes in de voorkeurspelling zijn herzien
- Er zijn andere regels voor de tussens in samenstellingen
- Soms komt er een streepje waar we een trema gebruikten
- Samengestelde aandijk-ak-undige namen houden hun streepje bij afleidingen
- Er zijn officiële regels voor de vervoeging van Engelse werkwoorden

Er is voortaan nog maar één spelling

Het is niet langer zo dat er een voorkeurspelling naast een toegestane spelling bestaat. voor ieder woord is er in de officiële woordenlijst nog maar één schrijfwijze en die is meestal gelijk aan wat de voorkeurspelling werd genoemd. Zo mocht je in de oude spelling zowel alcohol als alkohol schrijven, terwijl het nu alleen nog maar alcohol mag zijn.

Het zou echter geen Nederlands zijn als er geen uitzondering was. de tussens-s schrijf je voortaan net als voorheen achter woorden waarachter je die hoort. Dus het blijft dop-school, omdat je achter dop in dop-saken ook een -s hoort. Maar of je die hoort mag je nogal eens zelf weten. Die één meent tijdsverschil te horen, de ander tijdsverschil. Dus voor woorden als tijdssegment/tijdssegment zijn er wel degelijk twee spellingwijzen

Afwijkingen van de oude voorkeurspelling

In de gevallen waarin de nieuwe spelling niet samenvalt met de oude voorkeurspelling, gaat het om woorden waarvoor men de schrijfwijze onlogisch vond, soms omdat de schrijfwijze nauwelijks gebruikt werd (sirkelzet werd zelden met een c geschreven), soms omdat de schrijfwijze inconsequent was (inspekt was inconsequent ten opzichte van dezelfde uitgang in woorden als dialect en object).

Het Groene Boekje geeft de volgende lijst van dat soort woorden:

oude voorkeurspelling	nieuwe spelling
antikrist	antichrist
catheeter	katheter
croquoet	croquet
dionode	dionode
wekkroculieren	wekkroculieren

<http://www.pi.net/~andante/home.html>

Goed verzorgde pagina van R. Verbrugge. Voegt aan de tekst van de regels een oefening, wat voorbeelden en “algemene beginselen” toe.

The screenshot shows a web browser window titled 'Quarterdeck Mosaic - [Een cursus Nieuwe Spelling]'. The address bar contains the URL 'http://www.pi.net/~andante/home.html'. The page features a logo for 'Nieuwe Spelling' and a main heading 'Nieuwe Spelling'. The content includes a paragraph about the start of the new spelling, a section titled 'KORTE CURSUS' with sub-sections 'KORTE CURSUS' and 'EXTRA', and a footer with contact information for R. Verbrugge.

Op 1 september 1997 - maar mogelijk al eerder op 1 september 1996 - gaat de Nieuwe Spelling (NS) van start. Een en ander heeft links wat stof doen opwaaien. Deze opwindig is bepaald terecht. In mijn commentaar geef ik U mijn mening.

Ik vind genog zijn de nieuwe spellingsregels in de media nauwelijks genoemd. Dat is vreemd, want is dat niet de kern van de zaak? Met mijn homepage wil ik dit recht trekken en U in een aantal stappen op de Nieuwe Spelling (NS) voorbereiden.

INHOUD

KORTE CURSUS :	EXTRA :
De veranderingen, verduidelijkt met voorbeelden	Algemene beginselen van de Nederlandse spelling
Eenkele gis-acties voor U	Leestekens, lastig klein grut
Een korte woordenlijst, geregeld volgens de NS	

Mijn commentaar op de veranderingen
Graag vernemen ik Uw mening over spelling en deze pagina's.

Uw suggesties voor verbeteringen (spelfouten, betere uitleg, betere oefeningen) hoor ik graag.

35

Rene Verbrugge
© Andante
andante@pi.net
030-4521079

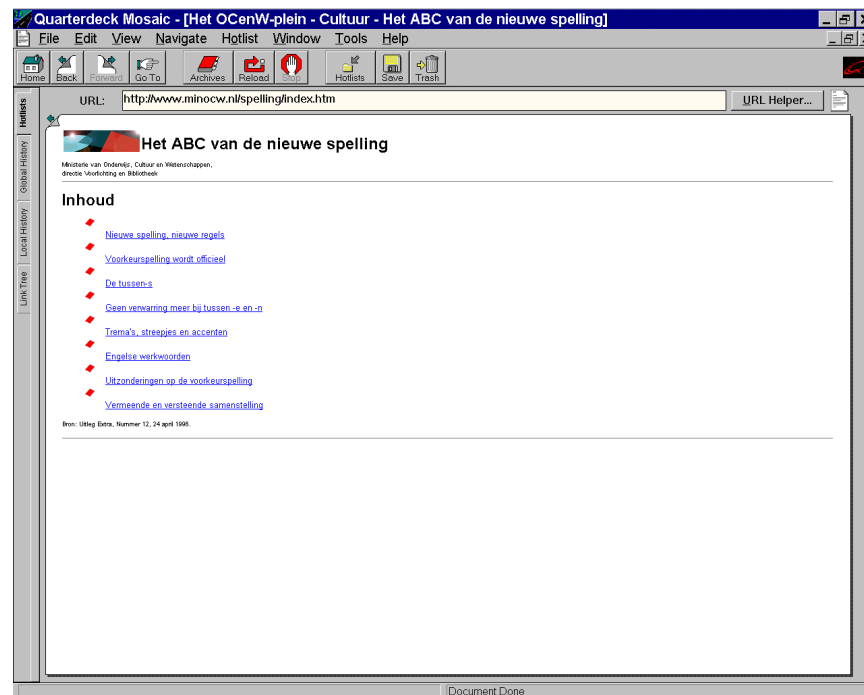
Versie 1.4 d.d. 8 juni 1996 (vervangt 1.3 d.d. 18 april)

<http://www.minocw.nl/spelling/index.htm>

Goed verzorgde pagina van het Ministerie van OCW, met de tekst die ook in de “Uitleg Extra” van april 1996 gestaan heeft.

Grappig is de optimistische voorlichterstoan van deze pagina: “Geen verwarring meer bij tussen -e en -n”, en het ontbreken van de relativeringen en de commentaren die ander pagina’s kenmerken.

7.2 Wel een goede koop

U weet nu wat u niet moet hebben, in deze paragraaf de kandidaten voor de beste koop.

We gaan hier niet verder in op het inhoudelijke verschil tussen het Groene boekje en van Dale cum suis, dat hebben we op pagina 28 al gedaan. Hier vergelijken we alleen de bruikbaarheid van de producten in de ambtelijke praktijk.

Als spellingbestand

Op basis van de woordenverzameling van De Nieuwe Spellinggids heeft Novell's Linguistic Department te Antwerpen een spellingbestand gemaakt voor de spellingcheckers van:

- WordPerfect 5.1 en 6.0 voor DOS
- WordPerfect 5.1, 5.2, 6.0 en 6.1 voor Windows
- MSWord 2.0 en 6.0 voor Windows

Deze bestanden vervangen na installatie de spellingbestanden in de oude -voorkeur- spelling. U kunt hiermee uw documenten op de vertrouwde manier op de nieuwe spelling controleren.

WordPerfect 7.0 schijnt standaard met de nieuwe spellingbestanden uitgerust te zijn.

Voor MSWord 7.0 kunt u spellingbestanden op basis van het Groene boekje van de Microsoft-site halen:

<http://www.microsoft.com/netherlands/>

Vanaf januari 1997 worden naar verwachting alle nieuwe Word-versies met een spellingbestand op basis van het Groene boekje uitgerust. U krijgt tot die tijd het Elektronisch Groene boekje (zie pagina 39) er als troost bij wanneer u MSWord 7.0 koopt.

Het pannekoekprobleem

De spellingcontrole van moderne tekstverwerkers werkt met "morfologische technologie". Op basis van hun woordenlijst kunnen deze programma's zelf samenstellingen en afleidingen maken.

Om te zorgen dat *pannekoek* -samenstelling van *panne* + *koek*¹⁰ fout gerekend wordt, controleert het programma woordcombinaties alleen op hele woorden.

¹⁰ Publieksvriendelijk gebaar van de Wegenwacht?

Het Elektronisch Groene boekje

Het *Elektronisch Groene boekje* (EGB) is geen boekje, maar een programma, dat u de spelling van alle woorden van het Groene boekje geeft, en meer, en veel makkelijker.

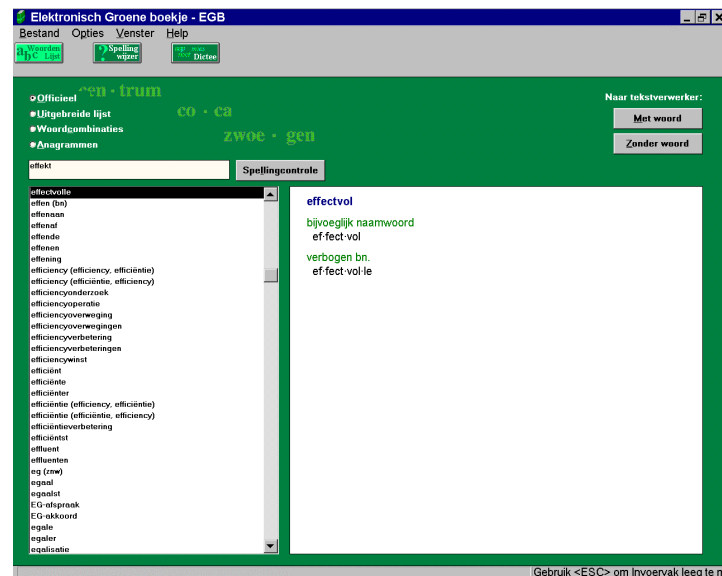
Hoe het werkt

U kunt het programma apart van uw tekstverwerker “draaien”, maar u kunt ook een knopje in uw tekstverwerker installeren, dat het EGB oproept.

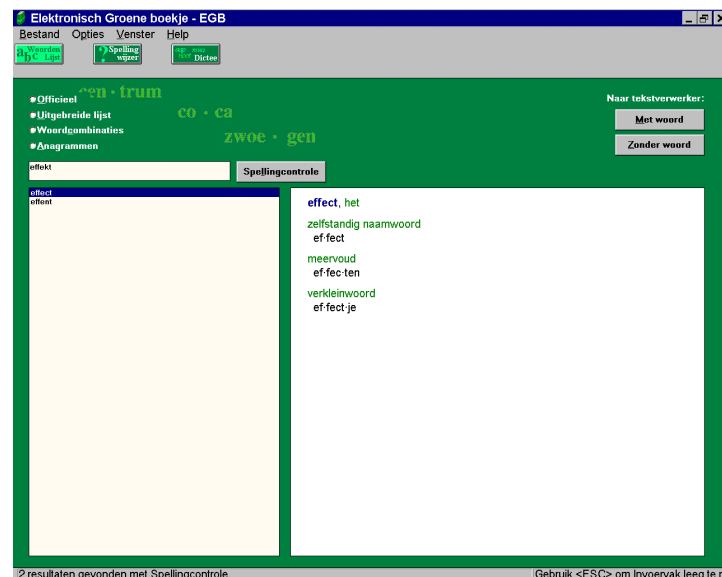
Stel, u schrijft:

We hebben een berengoed publikatiebeleid met een maximaal effect.

En u twijfelt pas aan uw spelkwaliteiten bij *effekt*, dan zet u de cursor op dat woord, en klikt of toetst naar het EGB:

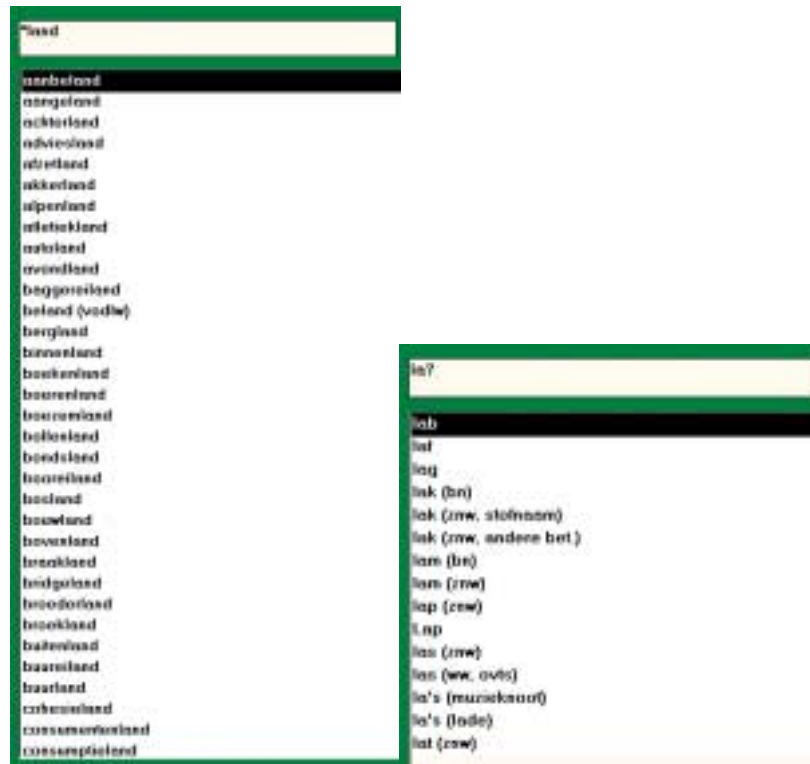

Jammer, het woord bestaat niet. Pas als we de knop “Spellingcontrole” gebruiken, vindt EGB *effect*.

U kunt met jokers naar een groep woorden zoeken: **land* geeft 187 samenstellingen met *-land*, en *la?* Geeft 15 x *lam*, *lat*, *la's* et cetera:

Voordelen en nadelen

Het EGB werkt veel makkelijker en sneller dan het papieren boekje, bevat meer woordvormen en heeft meer zoekmogelijkheden. Het biedt ook wat speeltjes: een dictee, anagrammen zoeken.

Voordelen van het EGB ten opzichte van de van Dale op CD-ROM (zie pagina 41) zijn:

- dat er ook een DOS-versie is
- dat de spellingregels genoemd worden
- dat de wettelijke spelling in strikte zin gehanteerd wordt

Nadelen van het EGB ten opzichte van de van Dale op CD-ROM zijn:

- dat het niet direct van een verkeerd gespeld zoekwoord naar de goede variant springt
- dat veel van de kritiek op het Groene boekje (zie pagina 26) ook op het EGB van toepassing is

Groot woordenboek hedendaags Nederlands / Groot woordenboek van Synoniemen

Een prachtig stuk gereedschap voor de tekstverwerkende mens. Een combinatie van een echt van Dale woordenboek met 100.000 lemma's én een gezaghebbend synoniemenwoordenboek én een eenvoudig spreekwoordenboek én een grammaticaboek. Alles professioneel elektronisch ontsloten.

Hoe het werkt

U kunt het programma apart van uw tekstverwerker “draaien”, maar u kunt ook een knopje in uw tekstverwerker installeren, dat het woordenboek oproept.

Stel, u schrijft:

We hebben een berengoed publikatiebeleid met een maximaal effect.

En u twijfelt pas aan uw spelkwaliteiten bij *effekt*, dan zet u de cursor op dat woord, en met één klik of toets naar van Dale bent u klaar:

Van Dale Hedendaags Nederlands

Bestand Bewerken Zoektype X-Ref ?

Zoektype Zoeken op woord Filter

Zoekwoord effect

Voorkeuren...
Opzoeken
Vervangen

treiwoordeemjst effect

ef'fect
het effect; de effecten

1 uitwerking, resultaat
voorbeeld
+ bijvoeglijk naamwoord
een goedkoop effect
met voor de hand liggende middelen bereikt
nuttig effect
het deel van het aangewende arbeidsvermogen dat de beoogde uitwerking heeft
+ werkwoord
effect hebben, sorteren
+ voorzetsel
op effect berekend zijn
van effect zijn
samenstelling
broeikaseneffect, inhaaleffect

2 indruk op het gemoed, de verbeelding of stemming

3 <sport & spel> afwijking in de baan van een speelbal
voorbeeld
+ werkwoord
een bal effect geven
+ voorzetsel
een bal met effect spelen

4 <handel> onpersoonlijk, op de beurs verhandelbaar recht op kapitaal
voorbeeld

Behalve met de jokers * en ? kunt u met alle zoek-operatoren zoeken.

Zoek-operatoren

&

EN. Alleen gebruikt bij Zoeken binnen artikelen. Beperkt een zoekactie door alleen die woorden in de lijst op te nemen waarbij beide opgegeven woorden voorkomen in het artikel.

Met de zoekopdracht *paard&rijdier* vindt u alle artikelen die zowel het woord paard als het woord rijdier bevatten.

|

OF. Alleen gebruikt bij Zoeken binnen artikelen. Breidt een zoekactie uit door woorden in de lijst op te nemen waarbij een van beide woorden in het artikel voorkomt.

Met de zoekopdracht *paard|rijdier* vindt u alle artikelen die het woord paard bevatten, én alle artikelen die het woord rijdier bevatten.

!

NIET. Alleen gebruikt bij Zoeken binnen artikelen. Beperkt een zoekactie door alleen die woorden in de lijst op te nemen waarbij het eerste opgegeven woord wel in het artikel voorkomt, maar het tweede niet.

Met de zoekopdracht *paard!schaken* vindt u alle artikelen die het woord paard bevatten, behalve die die tevens het woord schaken bevatten.

(..)

Groep. Alleen gebruikt bij Zoeken binnen artikelen. Bepaalt de volgorde van de zoek-operatoren. Trefwoorden die tussen haakjes staan, worden het eerst gezocht.

Met de zoekopdracht *(paard&rijdier)schaken* vindt u alle artikelen die de woorden paard en rijdier bevatten, maar niet het woord schaken. U kunt niet meer dan twee zoek-operatoren gebruiken, tenzij u haakjes gebruikt. Het aantal openings- en sluithaakjes moet met elkaar in overeenstemming zijn.

"..."

Geef aan dat er naar een hele **woordgroep** tegelijk moet worden gezocht, en niet naar de afzonderlijke woorden.

Als u als zoekwoord *"paard en wagen"* opgeeft, vindt u alleen artikelen waarbinnen deze woordgroep voorkomt, en geen artikelen met de afzonderlijke woorden paard, en wagen.

Voordelen en nadelen

De van Dale op CD-ROM werkt veel makkelijker en sneller dan het papieren boek. Het biedt een aantal serieuze extra's: het synoniemenboek en het grammaticaal compendium.

Nadelen van de van Dale ten opzichte van het EGB zijn:

- dat er geen DOS-versie is
- dat de spellingregels er niet in staan
- dat de wettelijke spelling niet in strikte zin gehanteerd wordt (hoewel afwijkingen van het Groen boekje duidelijk gemarkeerd worden)
- dat hij duurder is

Voordelen van de van Dale boven het EGB zijn:

- dat bij een verkeerd gespeld opzoekwoord de goede variant gesuggereerd wordt
- de veel verfijnder zoekmogelijkheden: jokers én Booleaanse operatoren
- de mogelijkheid tekst af te drukken
- de doorzoekmogelijkheid
- de woordenboekinformatie
- het synoniemenwoordenboek
- het grammaticaal compendium
- de spreekwoorden

Eigenlijk moet je ze allemaal hebben

De spellingchecker van uw tekstverwerker moet natuurlijk “op nieuwe spelling staan”. Dat kunt u voor WP en voor Word tot 6.0 doen met het spellingbestand dat van De Nieuwe Spellinggids is afgeleid. Voor Word 7.0 gebruikt u de update die u van de site plukt. (zie pagina 37)

Daarnaast zijn losse naslagwerken erg handig. Elektronische zijn handiger dan papieren. Van Dale’s woordenboek en synoniemenwoordenboek op CD-ROM voegt veel handigheid toe aan het voor overheidsdienaren bijna onmisbare Elektronisch Groen boekje.

Wil je toch een papieren naslagwerk, dan heb je aan De Nieuwe Spellinggids meer dan aan het Groene boekje, mits je de verschillen (zie pagina 44) in de gaten houdt.

Bestelgegevens hulpmiddelen

Woordenlijst Nederlandse taal (Groene boekje)

Sdu Uitgevers, Den Haag 1995

ISBN 90 75566 01 8

(Zorg er voor dat u ook het inlegvel met correcties krijgt.)

De Nieuwe Spellinggids van de Nederlandse Taal (rode boekje)

Het Spectrum / Van Dale Lexicografie, 1995

ISBN 90 274 4599 0

(Zorg er voor dat u de fraaie brochure *van Dale en de nieuwe spelling* erbij krijgt.)

INP Spellingschijf

Instituut voor Nederlandse Perscommunicatie

Postbus 765

2270 AT Voorburg

De Nieuwe Woordenlijst (Op basis van de Nieuwe Spellinggids)

Prisma Spelling / Van Dale Lexicografie / Novell’s Linguistic

Department 1996

te bestellen bij: UbiQ BV, Postbus 4438, 3006 AK Rotterdam,

(010) 447 87 04

Het Elektronisch Groene boekje

Sdu Uitgevers, Den Haag / AND Electronic Publishing 1996

ISBN 90 75566 09 3

Groot woordenboek hedendaags Nederlands / Groot

Synoniemenwoordenboek

van Dale Elektronische Bibliotheek

Van Dale Lexicografie BV, Postbus 19232, 3501 DE Utrecht,

(030) 232 47 11

(Zorg er voor dat u versie 1.1 of hoger krijgt.)

9. Volledige inhoudsopgave

1. De nieuwe spelling, zucht	3
2. Maar eerst, een dictee	4
3. En zo is het gekomen	5
4. Wie is er aan de nieuwe spelling gehouden?	7
5. De belangrijkste veranderingen	8
5.1 Afschaffen voorkeurspelling	9
Regel: De oude voorkeurspelling wordt de enige nieuwe spelling	9
Niet altijd is de oude voorkeur gekozen	9
Uitzonderingen in een reeks	9
Niet geaccepteerde voorkeurspelling	9
Lijst met keuzes tegen de oude voorkeurspelling	10
Sputter, sputter	10
Dicteewoorden	10
5.2 De tussenklank <i>E(N)</i>	11
Regel: Schrijf een <i>n</i> als het eerste deel van de samenstelling een zelfstandig naamwoord is dat alleen of meestal een meervoud op <i>-(e)n</i> heeft.	11
Sputter, sputter	11
Dicteewoorden	12
Hulpregel: Schrijf een <i>n</i> als het eerste deel van de samenstelling een vrouwelijke nevensvorm van een zelfstandig naamwoord is die op een toonloze " <i>e</i> "(+ <i>uh</i>) eindigt.	12
Sputter, sputter	12
Dicteewoorden	12
Uitzondering 1: Geen <i>n</i> wanneer het eerste deel verwijst naar een persoon of zaak die in de context de enige is	13
Sputter, sputter	13
Dicteewoorden	13
Uitzondering 2: Geen <i>n</i> wanneer in een bijvoeglijk naamwoord het eerste deel een versterkende betekenis heeft	13
Sputter, sputter	13
Dicteewoorden	14
Uitzondering 3: Geen <i>n</i> wanneer het eerste deel een dierennaam is, en het tweede een plantkundige aanduiding	14
Sputter, sputter	14
Dicteewoorden	14
Uitzondering 4: Geen <i>n</i> wanneer het eerste deel een lichaamsdeel is in een versteende samenstelling	14
Sputter, sputter	14
Dicteewoorden	15
Uitzondering 5: Geen <i>n</i> wanneer één van de delen niet meer als afzonderlijk woord herkenbaar is.	15
Sputter, sputter	16
Dicteewoorden	16
5.3 De tussenklank <i>S</i>	17

Regel: Schrijf een <i>s</i> tussen woorden van een samenstelling, als het eerste woord niet op een <i>s</i> eindigt, en het tweede niet met een <i>s</i> begint, maar je wel een <i>s</i> tussen de woorden hoort	17
Hulpregel: Schrijf een <i>s</i> tussen woorden van een samenstelling, als het eerste woord niet op een <i>s</i> eindigt, en het tweede wel met een <i>s</i> begint, en je in samentrekkingen met het eerste woord een <i>s</i> toevoegt	17
Sputter, sputter	17
Dicteewoorden	18
5.4 Van trema naar streepje	19
Regel: Wanneer in een samenstelling met een aantal opeenvolgende klinkers verwarring over de uitspraak kan ontstaan, worden de samenstellende woorden met een streepje gescheiden	19
Uitzondering: Delen van uitgeschreven getallen worden met een trema gescheiden	19
Sputter, sputter	19
Dicteewoorden	20
5.5 Van aardrijkskundige namen afgeleide bijvoeglijke naamwoorden	21
Regel: Alle samengestelde aardrijkskundige namen krijgen een streepje.	21
Sputter, sputter	21
Dicteewoorden	21
5.6 Stille veranderingen	22
Aaneenschrijven van samenstellingen met drie woorden	22
Regel: Schrijf drieledige samenstellingen waar mogelijk aaneen	22
Accenten	22
Regel: In algemeen gebruikte Franse woorden krijgt alleen de <i>e</i> nog zijn accenten	22
Uitzondering 1: Geen accent krijgt een <i>e</i> in de eerste lettergreep	23
Uitzondering 2: Geen accent krijgt een <i>e</i> in de vrouwelijke vorm	23
Hoofdletters	23
Regel: Alle namen van feestdagen krijgen een hoofdletter	23
Regel: Samenstellingen met namen van feestdagen krijgen géén hoofdletter	23
Regel: Aanduidingen van vorsten, staatshoofden en kabinetsleden krijgen alleen een hoofdletter wanneer de staatsrechtelijke functie bedoeld wordt.	23
Afko's	24
Regel: De eigenaar van een afgekorte naam bepaalt de schrijfwijze	24
Regel: Afgekorte titulatuur in kleine letter, met punt	24
Regel: Afkortingen van wetten en regelingen in hoofdletters	24
Sputter, sputter	24
Dicteewoorden	24
6. De commotie	25
6.1 De kwaliteit van het "Groene boekje"	26
Een rare verzameling woorden	26
En zo slordig	26
6.2 Het "Groene boekje" versus "De Nieuwe Spellinggids"	28
Interpretatieverschillen	28
Historisch compromis	28
Hoeveel verschillen?	29
Die zoeken we op	29
7. De hulpmiddelen	30

7.1	Geen goede koop	31
	INP Spellingschijf	31
	Internet	32
	http://www.uba.uva.nl/vakken/spelling.html	32
	http://www.xmlink.nl/coops/artspel.htm en /artspel2.htm	32
	http://www.xs4all.nl/~mheerink/nstt.htm	33
	http://www.pi.net/~andante/home.html	33
	http://www.minocw.nl/spelling/index.htm	34
7.2	Wel een goede koop	35
	De Nieuwe Spellinggids van de Nederlandse Taal	36
	Als boek	36
	Als spellingbestand	37
	Het pannenkoekprobleem	37
	Het Groene boekje	38
	Het boekje	38
	Het Elektronisch Groene boekje	39
	Hoe het werkt	39
	Voordelen en nadelen	40
	Groot woordenboek hedendaags Nederlands / Groot woordenboek van Synoniemen	41
	Hoe het werkt	41
	Voordelen en nadelen	42
	Eigenlijk moet je ze allemaal hebben	43
	Bestelgegevens hulpmiddelen	43
8.	Verschillen tussen het Groene boekje en De Nieuwe Spellinggids	44
9.	Volledige inhoudsopgave	51

C o l o f o n

Versie 1.1
29 januari 2001

Auteur
P.P. Verroen
Leidschendam
(070) 399 47 98

© **C**opyright
PP in taal / P.P. Verroen 1996
alle rechten
en het intellectuele eigendom
voorbehouden